Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2025–2026

23 432 De situatie in het Midden-Oosten

Nr. 768 **BRIEF VAN DE MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN**

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 2 juli 2026

Met deze brief informeer ik uw Kamer over de Nederlandse reactie op de recente ontwikkelingen rond Iran, in het bijzonder de ondertekening van een Memorandum of Understanding (MoU) tussen de Verenigde Staten en Iran en uw verzoek om verdere duiding over wat dit betekent ten aanzien van het Iraanse nucleaire programma, het Iraanse ballistische raketprogramma en de mensenrechtensituatie in Iran. Daarnaast gebruik ik deze brief om verslag te doen aan uw Kamer over mijn recente bezoek aan Qatar en Libanon. Samen met de Minister van Asiel en Migratie bracht ik eveneens een bezoek aan Syrië. Dat bezoek had echter geen betrekking op de ontwikkelingen in Iran en de Straat van Hormuz en zal daarom in deze brief niet nader aan de orde komen. De situatie is uiterst fragiel en ontwikkelingen volgen elkaar snel op. Het is daarom mogelijk dat de brief bij ontvangst door uw Kamer niet de meest recente ontwikkelingen reflecteert.

Het MoU geeft nieuw momentum aan de diplomatieke inzet om regionale stabiliteit te bevorderen en daarnaast een permanente opening van de Straat van Hormuz te bewerkstelligen. Samen met Europese en internationale partners verwelkomt Nederland deze ontwikkeling.[1] Dit MoU is een eerste stap in het diplomatieke proces en markeert het startschot voor een langer onderhandelingsproces van 60 dagen in Zwitserland (te verlengen met wederzijdse instemming), onder bemiddeling van Pakistan en Qatar. De eerste onderhandelingen hebben geleid tot de oprichting van een *High Level Committee*, bestaande uit de Amerikaanse Vice-President Vance, Iraanse Parlementsvoorzitter Ghalibaf, Iraanse Minister van Buitenlandse Zaken Araghchi en vertegenwoordigers uit Pakistan en Qatar. Dit comité zou op korte termijn weer samenkomen. Ondertussen vinden technische discussies plaats in vier thematische werkgroepen: sancties, nucleaire aangelegenheden, wederopbouw en monitoring en

[1] Zie o.a. het Joint Leaders' Statement on the US-Iran peace deal d.d. 14 Juni 2026: https://www.government.nl/documents/2026/06/16/joint-e4-leaders-statement-on-the-us-iran-peace-deal.

kst-23432-768
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2026

implementaties. Daarnaast zou er een *deconfliction cell* zijn opgericht voor snelle de-escalatie ten behoeve van Libanon.

Ten aanzien van de Straat van Hormuz onderzoekt het kabinet, in samenwerking met de partners in de Hormuz-coalitie, de wenselijkheid en mogelijkheid van Nederlandse militaire inzet bij het waarborgen van vrije doorvaart in de Straat van Hormuz, wanneer de omstandigheden dat toelaten. Zodra daartoe aanleiding is, zal het kabinet uw Kamer nader informeren.[2] Ten aanzien van het nucleaire programma is Nederland voorstander van een diplomatieke oplossing. Dat wil zeggen dat Nederland enkel bereid is bij te dragen aan gerichte sanctieverlichting, mits daar duidelijke en verifieerbare Iraanse stappen tegenover staan. Deze stappen zullen in EU- en breder multilateraal verband zorgvuldig moeten worden beoordeeld.

De tekst van het MoU die publiek is gemaakt, gaat niet in op de mensenrechtensituatie in Iran of het Iraanse raketprogramma. In de komende maanden zal moeten blijken in hoeverre deze dossiers onderwerp van gesprek zullen zijn in de onderhandelingen tussen de Verenigde Staten en Iran.

Sinds de ondertekening van het MoU is de berichtgeving over daadwerkelijke opening van de Straat van Hormuz vanuit de betrokken partijen niet eenduidig. Enkele routes lijken vooralsnog begaanbaar en het scheepsverkeer komt mondjesmaat op gang. Voor volledig herstel van vrije doorvaart is ontmijning noodzakelijk.

Tijdens mijn bezoek aan Qatar zijn de onderhandelingen tussen de VS en Iran ruimschoots aan bod gekomen, onder andere in gesprek Minister-President Al Thani. Daarbij heb ik mijn dank uitgesproken voor de rol die Qatar speelt in de onderhandelingen tussen Iran en de Verenigde Staten. Ik heb de inzet van het kabinet toegelicht ten aanzien van de Straat van Hormuz en vrijheid van navigatie. Ik heb daarnaast benadrukt dat er voldoende aandacht moet blijven voor het lot van de Iraanse bevolking, ook in de onderhandelingen. Ook heb ik in Qatar gesproken over hoe Qatar en Nederland de wederzijdse wens tot samenwerking op het gebied van bemiddeling kunnen concretiseren.

Tijdens mijn bezoek aan Libanon spraken de Vicepremier Van den Brink en ik met President Aoun over het MoU, de onderhandelingen met Israël en de toekomst van Libanon. Hierbij heb ik namens Nederland steun uitgesproken voor een stabiel en soeverein Libanon en de Nederlandse bijdrage daaraan toegelicht, onder meer ter ondersteuning van de Libanese strijdkrachten. Tot slot heb ik de onderhandelingen tussen Libanon en Israël verwelkomd, omdat uiteindelijk alleen een diplomatieke oplossing tot duurzame vrede kan leiden.

Ik zal uw Kamer op de hoogte houden van verdere ontwikkelingen indien deze Nederlandse inzet of besluitvorming vergen, waaronder Europese besluitvorming over sancties of Nederlandse inzet in het kader van de Hormuz-coalitie.

De Minister van Buitenlandse Zaken,
T.B.W. Berendsen

---

[2] Kamerstuk 23 432-721, Kennisgeving Straat van Hormuz, 10 april 2026.